

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 530

van **JO BROUNS**

datum: 28 april 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Project Einstein-telescoop - Opvolging

Vlak voor de coronacrisis werd het Einstein-project nog behandeld in commissie. Hierbij werd al duidelijk dat het project een enorme wetenschappelijke en economische relevantie kan hebben voor Vlaanderen. De Einstein-telescoop detecteert namelijk zwaartekrachtsgolven. Zo kan er voor het eerst onderzoek gedaan worden naar de volledige opbouw en ontwikkeling van het universum, tot en met de vroegste stadia na de oerknal en de uithoeken van ons universum.

De Einstein-telescoop zal ondergronds gevestigd worden, maar de regio valt nog te bepalen. Twee geschikte kandidaten zijn Sardinië en het drielandenpunt. Het staat buiten kijf dat dit een enorme opportuniteit zou zijn voor Vlaanderen. De regio zou namelijk een hotspot worden van wetenschappelijke innovatie en het zou bovendien werkgelegenheid met zich meebrengen.

In de commissie verklaarde de minister dat het project een investering van 1,9 miljard euro zou vragen. Een aanzienlijke investering. Onlangs vernamen de partners dat een nieuw structuurplan Limburg wordt opgesteld voor het verdelen van een budget aan Europese structurele fondsen ter waarde van 145 miljoen euro.

1. Welke autoriteiten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van dit structuurplan?
2. Welke luiken bevat dit plan en is er reeds een verdeling opgesteld?
3. Op welke tijdschaal wordt dit plan geconcretiseerd?
4. Is het in principe mogelijk om het project rond de Einstein-telescoop mee in dit plan op te laten nemen, en overweegt de minister daartoe inspanningen te leveren?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 530 van 28 april 2020

van **JO BROUNS**

1. Het is mij niet geheel duidelijk naar welk structuurplan u verwijst.

Eenzijds wordt onder impuls van de Provincie Limburg momenteel aan een SALK turbo plan voor Limburg gewerkt. Dat zou de opvolger moeten worden van het 1^e SALK plan.

Anderzijds bereidt Vlaanderen momenteel de opvolgprogramma's 2021-2027 voor wat betreft de lopende EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en ESF (Europees Sociaal Fonds) programma's. Binnen beide programma's zijn momenteel apart middelen voorzien voor Limburg.

Of en hoe beide ontwikkelingen op elkaar ingrijpen is nog niet bepaald.

Voor de opmaak van SALK Turbo is de provincie Limburg verantwoordelijk.

Voor het EFRO en de twee deelluiken daarbinnen is het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) respectievelijk verantwoordelijke voor de opmaak van het programma EFRO Vlaanderen 2021-2027 en coördinerende instantie voor de opmaak van EFRO Interreg-programma's 2021-2027 voor Vlaanderen.

Voor het ESF 2021-2027 is het departement Werk en Sociale Economie verantwoordelijk.

2. Over de uiteindelijke inhoud van SALK Turbo kan ik mij moeilijk uitspreken, gezien de regie hiervoor bij de provincie Limburg ligt.

De inhoud van de EFRO en ESF programma's is nog niet bekend of definitief. Er is ook nog geen zicht op een financiële verdeling tussen beide of op de eventuele inpassing van een structuurplan voor Limburg via deze programma's.

De Europese onderhandelingen met betrekking tot het meerjarig financieel kader 2021-2027 zitten immers geblokkeerd en de onderhandelingen over de cohesieverordeningen zijn nog niet afgerond. De verdeling tussen EFRO en ESF dient ook nog te worden bepaald.

Wat inhoud betreft is er wel meer duidelijkheid. Europa verwacht van deze programma's, elk vanuit hun eigen specialisatie en basisopdracht, een duidelijke focus en bijdrage aan een reeks Europese doelstellingen. Dat zijn – om er maar enkele te noemen – een slimmer Europa, een groener en koolstofvrij Europa, een socialer Europa...

3. De timing voor de ontwikkeling van de EFRO en ESF programma's is sterk afhankelijk van de vorderingen op het Europese niveau met betrekking tot het meerjarig financieel kader 2021-2027 en de cohesieverordeningen.

In de timing, initieel voorzien door Europa, zouden de programma's op 1/1/2021 moeten kunnen starten. Gelet op de stand van de onderhandelingen op EU niveau is aannemelijk dat de programma's pas in de loop van 2021 zullen kunnen starten.

4. Op dit moment zijn er nog heel wat onbekenden om al uitspraken te doen aangaande hoe de onderzoeksinfrastructuur "Einstein Telescope" binnen de verschillende Limburgse en Europese ontwikkelingen ingepast kan worden.

Zoals u weet is de toewijzing door het ESFRI-Forum van het Einstein project nog onbeslist evenals de keuze van locatie die nog later zal gebeuren.

Aangaande SALK Turbo en het al dan niet inpassen van Einstein ontwikkelingen hierin, is de provincie Limburg in eerste instantie aan zet.

De omvang van en uitkomst van onderhandelingen in verband met de Europese meerjarenbegroting 2021-2027 is nog onzeker. Net zoals de discussies in verband met welke exacte subsidie- en financieringsinstrumenten Europa in het algemeen zal aanbieden. De inhoud en vormgeving van EFRO en ESF programma's zullen sterk afhankelijk hiervan zijn.

Tot slot, een onderzoeksinfrastructuur zoals de Einstein Telescope is er niet van vandaag op morgen. We mogen de tijdschaal niet uit het oog verliezen en moeten stap voor stap beslissingen nemen en de vinger aan de pols houden. Op 12 maart heb ik inderdaad in een vraag om uitleg van collega Lantmeeters hierover geïnformeerd. Het project is in volle beweging in Vlaanderen. Ik volg dit nauwgezet op met de onderzoekers in Vlaanderen, en sta ook in contact met de Europese partners zoals buurland Nederland.